

Anghenion Dysgu Ychwanegol

Rhagarweiniad

Mae'r system ar gyfer cefnogi plant a phobl ifanc gydag Anghenion Addysgol Arbennig bellach wedi newid. Mae'r term Anghenion Addysg Arbennig wedi cael ei ddisodli gyda'r term Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Mae'r term ADY hefyd yn disodli'r term 'Anawsterau Dysgu ac Anableddau'. Fel rhan o'r newidiadau, rhoir pwyslais ar ddyheadau uchel a chanlyniadau gwell i bob plentyn ac unigolyn ifanc gydag ADY.

Ar gyfer y mwyafrif o blant a phobl ifanc, gellir bodloni eu hanghenion drwy ddysgu ac addysgu o ansawdd uchel. Dylai pob sefydliad addysgol gynnig addysgu gwahaniaethol neu gefnogaeth arall wedi'i thargedu i helpu disgyblion i wneud cynnydd, lle bo hynny'n briodol. Serch hynny, bydd gan nifer fechan o blant a phobl ifanc ADY, sy'n gofyn am Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY). Mae'r DDdY, yn ychwanegol neu'n wahanol i ddarpariaeth addysgol neu hyfforddiant, sydd yn gyffredinol ar gael i bawb. Gelwir y dull o esbonio sut rydym yn diwallu anghenion eich plentyn yn ymateb graddedig.

Beth mae hyn oll yn ei olygu?

O fis Medi 2021, disodlodd Anghenion Dysgu Ychwanegol y term Anghenion Addysgol Arbennig, sy'n cynnwys plant a phobl ifanc rhwng 0 a 25 oed, sydd ag anghenion sy'n gofyn am DDdY.

Mae gan unigolyn anghenion dysgu ychwanegol os oes ganddynt anhawster neu anabledd dysgu sy'n ymfyn darpariaeth dysgu ychwanegol.

Mae'n bwysig cofio bod plant a phobl ifanc yn dysgu mewn gwahanol ffyrdd, ac efallai bydd eu hanghenion yn newid dros amser. Drwy gylchred parhaus o nodi anghenion, rhannu gwybodaeth, cynllunio, cymryd camau gweithredu ac adolygu cynnydd, gellir nodi gwahanol gefnogaeth a'i darparu yn ôl yr angen.

Gellir cynyddu, lleihau neu newid y gefnogaeth dros amser, yn unol â chynnydd unigol eich plentyn. Mae hyn yn golygu y gellir ailymweld â

phenderfyniadau a champau blaenorol, eu mireinio a'u hadolygu i helpu gyda chyflawni dealltwriaeth well o'ch plentyn. Mae'n eu cefnogi hefyd i wneud cynnydd tuag at wireddu eu gobeithion a'u dyheadau.

Y Blynyddoedd Cynnar

Os yw'n cael ei bennu bod gan blentyn nad yw o oedran ysgol gorfodol ADY (ac nad ydynt yn mynychu ysgol a gynhelir), mae'r Awdurdod Lleol yn gyfrifol am ddiogelu DDdY, ac ysgrifennu eu Cynllun Datblygu Unigol (CDU). Mae gan yr Awdurdod Lleol Swyddog Arweiniol Anghenion Dysgu Ychwanegol y Blynyddoedd Cynnar, y gellir cysylltu â hwy am gyngor a chefnogaeth.

Disgyblion o Oedran Ysgol

Ar gyfer plant sydd o oedran ysgol gorfodol, yr athro dosbarth neu'r Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol yw'r pwynt cyswllt cyntaf. Byddant yn gallu gwrandao ar eich pryderon, ac os y gofynnir, dechrau ystyried a oes gan eich plentyn Anghenion Dysgu Ychwanegol. Gwneir y penderfyniad hwn o fewn 35 diwrnod ysgol, ac eithrio bod angen asesiad arbenigol pellach ar yr ysgol drwy'r Awdurdod Lleol neu'r Gwasanaethau Iechyd, ac os y byddant, efallai bydd angen 12 wythnos pellach.

Sefydliadau Addysg Bellach (SAB)

Bydd pobl ifanc sy'n cael mynediad i Fenter Cyflogaeth Deuluol sydd ag ADY yn cael eu hanghenion wedi'u nodi gan ddarparwr y Fenter i ddechrau. Mewn nifer fechan o achosion cymhleth iawn, efallai bydd y Fenter yn atgyfeirio unigolyn ifanc (gyda'u caniatâd) at Awdurdod Lleol am gyngor a chefnogaeth bellach.

Cymorth Cyffredinol

Cymorth Cyffredinol yw'r enw a roddir ar y ddarpariaeth, sydd fel arfer ar gael i bob plentyn ac unigolyn ifanc, ac efallai caiff ei ddarparu ar lefel dosbarth cyfan, grŵp bach neu unigolyn. Caiff ei fonitro a'i olrhain yn unol â gweithdrefnau'r ysgol a gallai fod yn ddarpariaeth tymor byr neu hirdymor.

Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY)

Os nad yw plentyn neu unigolyn ifanc yn ymddangos fel eu bod yn dangos cynnydd, yna efallai bod angen DDdY. Bydd hyn yn cynnwys nodi anghenion y disgybl mewn dull sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ac a allai arwain at gynnig darpariaeth well ac amgen i gefnogi'r disgybl i wneud cynnydd. Bydd unrhyw angen am DDdY gan blant a phobl ifanc wedi'i nodi mewn CDU.

Cynllun Datblygu Unigol (CDU)

Mae Cynlluniau Datblygu Unigol yn disodli Datganiadau Anghenion Addysgol Arbennig a Chynlluniau Addysgol Unigol. Bydd y cynlluniau hyn yn canolbwyntio ar yr unigolyn, gan sicrhau fod plant neu bobl ifanc wrth wraidd y broses o gynllunio eu darpariaeth.

Bydd cynlluniau'n cael eu hadolygu o leiaf unwaith y flwyddyn, a byddant yn cael eu creu gyda'r plentyn neu'n unigolyn ifanc, a'u rhieni/gofalwyr neu eiriolwr. Gellir eu hadolygu os yw'r wybodaeth neu'r anghenion yn newid hefyd, ac ar gais y plentyn, unigolyn ifanc neu riant/gofalwr.

Mae'r CDU hyn yn disgrifio anghenion unigol plentyn neu unigolyn ifanc, eu dyheadau a thargedau i'w helpu i gyflawni'r rhain. Mae angen CDU ar unrhyw blentyn neu unigolyn ifanc sy'n derbyn DDdU. Bydd y mwyafrif o'r CDU hyn yn cael eu hysgrifennu a'u cynnal gan ysgolion, ond mewn achosion cymhleth, efallai bydd ysgolion yn gwneud cais bod yr Awdurdod Lleol yn ystyried anghenion y plentyn neu'r unigolyn ifanc. Os canfyddir bod yr anghenion yn

gymhleth ac angen mewnbwn arbenigol, efallai bydd yr Awdurdod Lleol yn ysgrifennu ac yna'n cyfeirio'r ysgol i gynnal y cynllun, neu ei gynnal eu hunain.

Gall rhieni a phobl ifanc wneud cais i ailystyried rhai penderfyniadau maent yn anghytuno gyda nhw er mwyn:

1. Ailystyried a oes gan blentyn ADY ai peidio;
2. Ailystyried CDU ysgol gyda'r bwriad o'i newid;
3. Pennu a ddylai'r Awdurdod Lleol gymryd cyfrifoldeb dros gynnal CDU;
4. Ailystyried penderfyniad ysgol i orffen cynnal CDU.

Bydd plant nad ydynt o oedran ysgol gorfodol ac nad ydynt yn mynd i ysgol a gynhelir gan yr ALL, sydd ag ADY ac angen CDU, yn cael hwn wedi'i ysgrifennu a'i gynnal gan yr Awdurdod Lleol, drwy Swyddog Arweiniol Anghenion Dysgu Ychwanegol y Blynyddoedd Cynnar.

Mewn achosion o ADY ôl-16, bydd y darparwr addysg ôl-16 yn ysgrifennu a chynnal y CDU yn y mwyafrif o achosion, gan gyfeirio at yr Awdurdod Lleol mewn achosion cymhleth o ADY yn unig. Dim ond pan na fyddai'n rhesymol i ddarparwr addysg ôl-16 gynnig y ddarpariaeth y byddai hyn yn digwydd. Mae'r Awdurdod Lleol yn gyfrifol am ysgrifennu a chynnal CDU ar gyfer y plant hynny sy'n cael eu haddysgu gartref, plant sy'n derbyn gofal, a disgyblion sydd wedi'u cofrestru'n ddeuol sydd wedi'u nodi fel bod ag ADY.

Dulliau sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn

Mae dulliau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn yn ganolog i'r Ddeddf ADY a Thribiwnlys Addysg a'r Cod ADY. Maent yn canolbwyntio ar roi'r plentyn neu'r unigolyn ifanc wrth wraidd y broses o nodi eu hanghenion, cynllunio eu darpariaeth ac adolygu hyn.

Dylai adolygiadau o CDU gael eu cynnal mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a gall ysgol eich plentyn ddarparu gwybodaeth neu ateb unrhyw i gwestiynau sydd gennych ynghylch hyn.

Beth i'w wneud os nad ydych chi'n hapus â phenderfyniad

Os nad ydych yn hapus gyda phenderfyniad ysgol ynghylch ystyriaeth ADY, gallwch ofyn i'r Awdurdod Lleol ailystyried y penderfyniad hwn. Cyn gwneud hynny, byddwn yn argymhell eich bod yn trafod eich pryderon gydag ysgol eich plentyn. Ar ôl y drafodaeth, os ydych chi dal i fod yn anfodlon, gallwch gysylltu â'r Awdurdod Lleol i wneud cais am ail ystyriaeth drwy anfon neges e-bost i'r cyfeiriad canlynol: ALN@conwy.gov.uk

Gall y cyfnod ailystyried gymryd hyd at saith wythnos. Yn ystod ail ystyriaeth, bydd yr Awdurdod Lleol yn adolygu'r wybodaeth a ddefnyddiodd yr ysgol i ddod i benderfyniad, ac yn pennu p'un a ydynt yn cytuno neu'n anghytuno gyda phenderfyniad yr ysgol. Os yw'r Awdurdod Lleol yn anghytuno, gallant gyfeirio'r ysgol i un ai ysgrifennu neu gynnal CDU ar gyfer y plentyn neu'r unigolyn ifanc, neu ddiwygio'r fersiwn gyfredol.

Os nad ydych chi'n fodlon gyda phenderfyniad yr Awdurdod Lleol ynghylch yr ADY, mae gennych hawl i apelio i Dribiwnlys Addysg (Cymru). Bydd rhaid gwneud unrhyw apel erbyn y diwrnod gwaith cyntaf o fewn wyth wythnos o benderfyniad yr Awdurdod Lleol. Os byddwch yn defnyddio'r gwasanaethau datrys anghydfod sydd wedi'u nodi isod, mae'r amserlen apelio'n cael ei hymestyn wyth wythnos arall.

Gellir canfod rhagor o wybodaeth am Dribiwnlys Addysg (Cymru) drwy ymweld â'r wefan ganlynol:
<https://tribiwnlysanghenionaddysgolarbennig.llyw.cymru/>

Datrys Anghydfod

Os hoffech chi gael cyngor, arweiniad a chymorth annibynnol, gallwch gysylltu â Gwasanaeth Gwybodaeth a Chymorth Anghenion Dysgu Ychwanegol SNAP Cymru. Darperir Gwasanaeth Datrys Anghytundebau gan SNAP Cymru. Gallwch gysylltu â SNAP Cymru trwy un o'r ffyrdd canlynol:

Ar-lein: <https://www.snapcymru.org/contact>

Rhif Ffôn: 0808 801 0608

(Dydd Llun i ddydd Gwener 9.00am – 5.00pm)

Cyngor Bwrdeistref Sirol CONWY County Borough Council

Blwch Post 1

Bae Colwyn

LL29 0GG

ALN@conwy.gov.uk

Rhif ffôn: 01492 575031

This document is also available in English